

19/12

75 19/12

Två professorer,

filosofen Ingemar Hedenius och teologen Harald Eklund, har i en skrift, "Om teologin och kyrkan", framfört kravet att de teologiska fakulteterna skall avskaffas och att vederbörande professorer skall inordnas i humanistiska fakulteten. Den dominerande synpunkten är att de teologiska fakulteterna främst är organ för utbildning av präster och att professorernas verksamhet därför får en apologetisk och ovetenskaplig karaktär. "De typiska teologerna, de som sysselsätter sig med de centrala frågorna rörande kristendomen, är alltför ofta långt mera teologer än humanister", skriver professor Hedenius. "Det vill säga: långt mera troskämpar än vetenskapsmän." De skäl som Hedenius och Eklund anför i sin kritik är utomordentligt starka, och en rad bisarra exempel illustrerar teologernas inriktning som trons försvarare.

esen att teologiprofessorerna bör bevaras som vetenskapliga professorer i studiet av kristendomen, om och då kyrkan skiljes från staten, synes däremot tvivelaktig. En kyrka utan förbindelse med staten borde väl rimligen sköta utbildningen av sina förkunnare på samma sätt som andra samfund, genom utanför det statliga undervisningsväsendet stående prästseminarier. För den utbildning av lärare som krävs för skolundervisningen i kristendom kan inte gärna behövas ett trettital professorer och docenter i teologi, särskilt om skolundervisningen, vilket med kyrkans skiljande från staten borde vara självklart, får en klart konfessionslös karaktär. De få universitetslärare som man i ett sådant läge har behov av skulle vara religions- och kyrkohistoriker utan nödvändig anknytning till något kyrkosamfund, och därmed blir hela frågan om de teologiska fakulteternas ställning utan intresse.

... samma

*
Fru Sara Lidmans inlägg kräver ett bemötande, och jag skall i tur

och ordning ta upp de punkter som är av vikt.

1) Frågan om atomvapenprov i Sverige kan besvaras på tre skilda linjer. Enligt sakkunskapen är dylika prov inte ovillkorligen nödvändiga för produktion av bomber; därmed bortfaller problemet i dess tillspetsade form. Enligt Dagens Nyheter mening vore det bäst om vi kunde från andra länder inköpa sk överföringsanordningar för att från dessa länder vid hot om angrepp erhålla själva laddningarna; även enligt denna uppfattning faller problemet bort. I själva principfrågan, om prov trots en viss farlighet kan anses tillåtliga såvida man anser proven nödvändiga för produktion av atomvapen och atomvapen nödvändiga för Sveriges skyddande mot angrepp, måste naturligtvis en avvägning ske mellan de båda synpunkterna. Det finns så mycket mindre skäl att här ingå på detta som fru Lidman utgår från att atomvapen är utan betydelse för vårt försvar.

2) Om man som fru Lidman säger att valet står mellan atomvapen och att "arbeta för liv och hälsa", måste slutsatsen rimligen bli att enligt fru Lidmans mening anhängare av atomvapen inte vill "arbeta för liv och hälsa". Denna metod att moraliskt nedsätta en motståndare är vanlig i vulgäragitation; vi vet alla att de politiska partierna vid val förklarar att röstning för dem innebär att rösta för en lyckligare framtid eller lyckligare människor eller något dylikt. Samma metod har fru Lidman använt då hon talar om att omsorgen om avkomman är en speciellt kvinnlig angelägenhet och att just därför kvinnorna bör vara emot atomvapen. Jag är glad över att konstatera att fru Lidman oreflekterat drivit sin propaganda på dessa primitiva linjer. Nu svarar hon att hennes motståndare i atomvapenfrågan säkerligen har samma goda mål som hon själv och att männen måste antas känna samma ansvar för sina efterkommande som kvinnorna.

3) Såvitt jag förstår är det meningslöst att tala om ett dött ting som något ont; det påminner mig om människor som blir ursinniga på en sten de har snubblat på. Men skall vi använda sådana uttryck, bör vi väl kunna komma överens om att alla mordvapen är onda: bajonetter, stridsvagnar, sk konventionella bomber och atombomber. Miljoner människor undergick i båda världskrigen tortyr och död genom andra vapen än atomvapen; det är — alldeles bortsett från Sara Lidmans inlägg — förvånande att motståndarna till de moderna vapen så ofta talar och skriver som om vapen av äldre modell knappast hade några obehagliga verkningar.

4) Självfallet finns det ingen garanti för fred och frihet åt Sverige, lika litet som för något annat land. Men att ett starkt försvar bidrar att avskräcka från angrepp kan därför icke förnekas, inte heller att ett sådant försvar gör hjälp utifrån sannolikare och att möjlighet att få sådan hjälp i sin tur minskar risken för angrepp. Att Sverige vare sig genom den ena eller den andra militärpolitiken skulle kunna bidra till en avspänning eller till att kärnvapen förbjödes tycks mig vara uppenbart orimligt; att USA och Ryssland skulle försona sig därför att vi har eller inte har moderna vapen innebär en överskattning av vår betydelse som hjärt kontrasterar mot föreställningen att de stora staterna angriper oss oberoende av om vi har något försvar eller inte. För ordningens skull vill jag slutligen konstatera att fru Lidmans resonemang i dessa punkter måste gälla varje svenskt försvar, inte blott ett försvar med moderna vapen.

HERBERT TINGSTEN